

dr Agnieszka Goldiszewicz

ORCID: 0000-0001-6437-6363

agnieszka.goldiszewicz@mail.umcs.pl

Katedra Prawa Gospodarczego i Handlowego

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Początek biegu terminu do wytoczenia przez uprawnionego powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały zgromadzenia wspólników – glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2015 r., III CSK 283/14¹

Słowa kluczowe: spółka kapitałowa; powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały; początek biegu terminu do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały

Problematyka, do której odnosi się glosowane orzeczenie, dotyczy kwestii ustalenia terminu początkowego dla wytoczenia przez wierzyciela powództwa – na podstawie art. 910² Kodeksu postępowania cywilnego³ – o stwierdzenie nieważności uchwały (art. 252 § 3 k.s.h.³). W tym zakresie Sąd Najwyższy przyjął, że przy ustalaniu tego momentu należy uwzględnić regulację zawartą w art. 15 ust. 1 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym⁴, z której wynika że od dnia ogłoszenia wpisu nikt nie może zasłaniać się jego nieznaną. Ze stanowiskiem tym nie sposób się zgodzić, biorąc pod uwagę argumenty natury gramatycznej, systemowej i funkcjonalnej. Wbrew twierdzeniu Sądu Najwyższego wskazany w art. 252 § 3 k.s.h. 6-miesięczny termin do wytoczenia powództwa biegnie od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, a nie od momentu, w którym stało się to możliwe. Tym samym celem glosy jest wykazanie, że rozciąganie skutków wynikających z art. 15 ust. 1 KrRejSU dla wskazania tego momentu jest nieuzasadnione, skoro Kodeks spółek handlowych przewiduje samodzielnie mechanizm liczenia terminu na wniesienie powództwa o stwierdzenie nieważności (oraz o uchylenie) uchwały. Wykorzystana w glosie została metoda dogmatycznoprawna oraz teoretycznoprawna.

Glosa

do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2015 r. (III CSK 283/14)

Bieg terminu do wytoczenia przez wierzyciela egzekwującego powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały zgromadzenia wspólników (art. 910² § 1 *in fine* k.p.c.) rozpoczyna się od chwili,

¹ OSNC-ZD 2016, nr 4, s. 66.

² Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2024, poz. 1568), dalej: k.p.c.

³ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. 2024, poz. 18), dalej: k.s.h.

⁴ Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz.U. 2024, poz. 979), dalej: KrRejSU.

gdy wierzyciel mógł zapoznać się z treścią uchwały, a przy ustaleniu tego momentu należy uwzględnić regulację zawartą w art. 15 ust. 1 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Re-

jeście Sądowym, stanowiącym, że od chwili ogłoszenia uchwały w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym” nikt nie może zasłaniać się nieznajomością uchwały.

1. Stan faktyczny

Głosowane orzeczenie zapadło na tle stanu faktycznego, w którym powód jest wierzycielem A.K. – prezesa zarządu pozwanej spółki, którego udziały w spółce zostały zajęte w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym na wniosek powoda i innych wierzycieli. 17 listopada 2010 r. zgromadzenie wspólników podjęło dwie uchwały: nr 1/11/2010 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego oraz zmiany umowy spółki i nr 2/11/2010 w sprawie zmiany umowy spółki. Obie uchwały zostały zaskarżone przez powoda pozwem o stwierdzenie ich nieważności wniesionym 11 października 2011 r.

Sądy obydwu instancji uznały, że w wyniku podjęcia powyższych uchwał udział A.K. W kapitale zakładowym pozwanej spółki obniżył się z 74 do 18%, co uzasadnia uwzględnienie powództwa wierzyciela wytoczonego na podstawie art. 910² § 1 k.p.c. o stwierdzenie nieważności uchwał, gdyż zagrażają one możliwości uzyskania przez niego zaspokojenia.

Odnosząc się do apelacyjnego zarzutu wytoczenia powództwa po terminie przewidzianym w art. 252 § 3 k.s.h., po upływie 6 miesięcy od chwili publikacji uchwał w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”, sąd apelacyjny uznał go za nieuzasadniony. Ustalono, że powód dowiedział się o uchwałach w maju 2011 r., a termin 6 miesięcy do ich zaskarżenia należy w tym wypadku liczyć od daty faktycznego dowiedzenia się, a nie od daty, w której dowiedzenie się było możliwe.

W skardze kasacyjnej strona pozwana – w ramach zarzutów procesowych – zarzuciła nieważność postępowania z powodów określonych w art. 379 pkt 1 k.p.c., przez wydanie wyroku w sprawie, w której droga sądowa była niedopuszczalna ze względu na wygaśnięcie prawa powoda do żądania stwierdzenia nieważ-

ności zaskarżonych uchwał z uwagi na upływ terminu zawitego przewidzianego w art. 252 § 3 k.s.h. Przy czym w ocenie skarżącej kwestię upływu terminu sąd powinien brać pod uwagę z urzędu.

W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej skarżąca zarzuciła naruszenie art. 252 § 3 k.s.h. w zw. z art. 15 ust. 1 KrRejSU przez błędną wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji przyjęcie, że przewidziany w art. 252 k.s.h. termin do wytoczenia powództwa na podstawie art. 910² k.p.c. o stwierdzenie nieważności uchwały rozpoczyna bieg dopiero z chwilą rzeczywistego dowiedzenia się wierzyciela o podjęciu uchwał.

2. Stanowisko Sądu Najwyższego

Głosowany wyrok w znakomitej części odnosi się do ustalenia skutku w postaci uchylenia, w wyniku wznowienia postępowania, prawomocnego wyroku skazującego prezesa zarządu spółki z o.o. za popełnienie jednego z przestępstw wskazanych w art. 18 § 2 k.s.h. W efekcie prowadzi to do konwalidacji czynności podjętych przez członka zarządu w imieniu spółki czynności w okresie, gdy wyrok skazujący istniał. Niejako na marginesie prowadzonych przez Sąd Najwyższy rozważań pozostaje kwestia ustalenia terminu początkowego dla wytoczenia przez wierzyciela powództwa – na podstawie art. 910² k.p.c. – o stwierdzenie nieważności uchwały (art. 252 § 3 k.s.h.). Jej przesądzenie ma fundamentalne znaczenie dla możliwości precyzyjnego wyznaczenia początku biegu terminu zawitego do kwestionowania uchwał (w trybie powództwa o uchylenie lub o stwierdzenie nieważności), zarówno w kontekście uprawnionych w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (art. 251 i 252 § 3 k.s.h.), akcjonariuszy spółki akcyjnej (art. 424 § 1 i 2 oraz art. 425 § 2 k.s.h.), jak

i prostej spółce akcyjnej (art. 300¹⁰¹ k.s.h. w zw. z art. 424 § 1 i 2 oraz art. 425 § 2 k.s.h.).

Sąd Najwyższy powtórzył wyrażane już wcześniej stanowisko⁵, że przy ustaleniu początku biegu terminu do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały zgromadzenia wspólników należy uwzględnić regulację zawartą w art. 15 ust. 1 KrRejSU, która wiąże dzień ogłoszenia wpisu w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym” z możliwością zapoznania się z wpisem. Tym samym zakwestionowane zostało stanowisko sądu odwoławczego, że termin do wytoczenia przez wierzyciela powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, w oparciu o kompetencję wynikającą z art. 910² § 1 *in fine* k.p.c., rozpoczyna swój bieg dopiero w momencie rzeczywistego zapoznania się wierzyciela z treścią uchwały naruszającej jego prawa. W ocenie Sądu Najwyższego przyjęcie takiej błędnej wykładni prowadziłoby do subiektywizacji określenia początku biegu terminu do zaskarżenia uchwał zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia), uzależniając je wyłącznie od woli wierzyciela.

3. Ocena stanowiska Sądu Najwyższego

Punktem wyjścia dla prowadzonych rozważań jest przyjęcie, że termin na wytoczenie powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, określony w art. 252 § 3 k.s.h., jest – podobnie jak termin z art. 251 k.s.h. oraz z art. 424 § 1 i 2 k.s.h., art. 425 § 2 k.s.h. – terminem zawitym⁶. Jego znaczenie wyraża się w tym, że po jego bezskutecznym upływie wygasa prawo do wniesienia powództwa⁷. Z uwagi na rygo-

rystyczny skutek – związany z możliwością kwestionowania uchwały przez uprawnionego – precyzyjne wskazanie początku biegu tego terminu ma decydujące znaczenie.

W sprawie, której dotyczy glosowany wyrok, powstał problem identyfikacji dnia „otrzymania wiadomości o uchwale”, do którego odnosi się art. 252 § 3 k.s.h., w kontekście ustalania początku biegu terminu zawitego do zaskarżenia uchwały zgromadzenia wspólników. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że należy go wiązać z chwilą, w której uprawniony mógł zapoznać się treścią uchwały. Przy czym przy ustalaniu tego momentu należy uwzględniać art. 15 ust. 1 KrRejSU odnoszący się do dnia ogłoszenia wpisów w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”⁸. Ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy nie można się zgodzić z kilku powodów.

Po pierwsze, pozostaje ono nie do pogodzenia z literalnym brzmieniem art. 252 § 3 k.s.h. oraz innych przepisów, które normują terminy zawite do zaskarżenia uchwały (art. 251 i art. 424 § 1 i 2 oraz art. 425 § 2 k.s.h.). W art. 252 § 3 k.s.h. mowa jest – w kontekście początku biegu terminu do zaskarżenia uchwały – o chwili otrzymania wiadomości o niej. Literalna wykładnia art. 252 § 3 k.s.h. nakazuje przyjąć, że chodzi o dzień, w którym uprawniony do zaskarżenia uchwały powziął o niej wiadomość⁹. Na płaszczyźnie językowej trudno jest utożsamiać „otrzymanie wiadomości o uchwale” z „możliwością zapoznania się z treścią uchwały”.

Wydaje się, że w art. 252 § 3 k.s.h. chodzi o rzeczywiste zapoznanie się z treścią uchwa-

⁵ SN w wyroku z dnia 19 grudnia 2013 r., II CSK 151/13, LEX nr 1433602.

⁶ Tak: J. Frąckowiak [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. II, red. A. Kidyba, Warszawa 2018, art. 251, pkt 3; R. Pabis [w:] *Kodeks spółek handlowych. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*, t. 2B, red. A. Opalski, Warszawa 2018, art. 251, Nb 8. Szerzej na temat terminów zawitych: B. Kordasiewicz [w:] *System prawa cywilnego. Prawo cywilne – część ogólna*, t. II, red. Z. Radwański, Warszawa 2008, s. 675 i n.

⁷ Tak: SA w Szczecinie w wyroku z dnia 29 listopada 2012 r., I ACa 374/12, LEX nr 1246843. Zob. też:

wyrok SA w Białymstoku z dnia 5 września 2013 r., I ACa 362/13, LEX nr 1372246.

⁸ Zwolennikiem tego stanowiska jest A. Nowacki (*Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*, t. II: *Komentarz*, Warszawa 2021, s. 251), zdaniem którego istotne znaczenie dla przyjęcia, że skarżący otrzymał wiadomość o uchwale, będzie miało dokonanie w rejestrze przedsiębiorców KRS wpisu okoliczności wynikających z uchwały wspólników oraz ogłoszenie takiego wpisu.

⁹ Tak też: J.P. Naworski, *Glosa do wyroku SN z dnia 28 maja 2015 r., III CSK 283/14*, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 2016, nr 7–8, s. 914.

ły, a nie jedynie istniejącą w tym zakresie sposobność. Trafnie wskazuje się¹⁰, że otrzymanie wiadomości o uchwale to dojście wiedzy o niej do uprawnionego (tzn. powzięcie wiadomości o jej treści). Punkt ciężkości spoczywa zatem na uzyskaniu pozytywnej wiedzy o uchwale¹¹. Wskazany kierunek wykładni znalazł potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 kwietnia 2019 r.¹², w którym akcentuje się jako mający znaczenie prawne dzień otrzymania uchwały¹³.

Dla ustalenia chwili otrzymania wiadomości o uchwale znaczenia nabiera także jej zakres treściowy. Powstaje więc pytanie – uzyskanie jakiego minimum informacji o uchwale jest niezbędne, by móc uznać, że uprawniony został o niej poinformowany. Bezsprzecznie wymogu tego nie spełnia wzmianka o fakcie jej podjęcia, z pominięciem jednak treści samej uchwały¹⁴. Wagę tego zagadnienia dostrzegł Sąd Najwyższy, odnosząc się w glosowanym wyroku do „treści uchwały, z którą możliwość zapoznania ma uprawniony”.

Rozstrzygnięcia wymaga jednak kwestia tego, czy konieczna jest wiedza o pełnej treści uchwały, czy wystarczająca będzie znajomość w zakresie podstawowych informacji na temat podjętej uchwały. Z jednej strony prezentowane jest stanowisko¹⁵, zgodnie z którym dla rozpo-

częcia biegu terminu do wytoczenia powództwa kwestionującego uchwałę nie jest wystarczające dowiedzenie się o fakcie podjęcia uchwały, lecz dopiero pozytywna wiedza o jej pełnej treści. W następstwie uzyskania takiej wiedzy o treści uchwały uprawniony zyskuje możliwość sformułowania pełnowartościowego powództwa. Z drugiej zaś strony w doktrynie podkreśla się¹⁶, że wiadomością o uchwale jest wiadomość o tym, że uchwała została podjęta, a ponadto – na pewnym poziomie ogólności – także o tym, czego dotyczy (np. podwyższenia kapitału zakładowego, chociażby bez wskazania, o ile, czy za wkład niepieniężny, przy jakiej wartości, po której będą obejmowane udziały, i czy z zachowaniem prawa pierwszeństwa, zmiany w składzie organów, chociażby bez wskazania, na czym ona polega i jakiego organu dotyczy, zmiany umowy spółki, chociażby bez wskazania, na czym ona polega, wyrażenia zgody na jakąś czynność spółki, chociażby bez wskazania na jaką). Stanowisko to wydaje się zasadne, bowiem już częściowe zaznajomienie się z treścią uchwały umożliwia na ogół rozważenie podstaw jej zaskarżenia. W przypadku braku uzyskania na tej podstawie wszystkich potrzebnych informacji ogólna wiedza o podjętej uchwale i jej treści implikować będzie lub nie potrzebę uzyskania kolejnych, bardziej szczegółowych informacji w tym zakresie. Wydaje się więc, że zakresem minimalnej treści objęte powinny zostać takie elementy uchwały, w oparciu o znajomość których możliwe jest rozważenie podstaw do jej zaskarżenia.

Jednocześnie dość powszechnie przyjmuje się¹⁷, że źródło informacji o uchwale może być dowolne. Może nim być „Monitor Sąd-

¹⁰ *Ibidem*, s. 915.

¹¹ Tak: SA w Warszawie w wyroku z dnia 26 kwietnia 1996 r., I Acr 291/96, „Prawo Gospodarcze” 1997, nr 3, s. 39.

¹² V AGa 2/19, LEX nr 2698114.

¹³ Z tego powodu w ocenie sądu odwoławczego zdarzeniem skutkującym rozpoczęciem biegu terminu do zaskarżenia uchwał nie mógł być dzień doręczenia powodowi wezwania do wykonania prawa pierwszeństwa w ramach udziałów utworzonych na podstawie zaskarżonych uchwał, gdyż takie zawiadomienie nie jest tożsame z samą uchwałą, nawet jeżeli odwoływano się w nim do treści uchwał podjętych na zgromadzeniu.

¹⁴ Tak: K. Bilewska, *Zaskarżenie uchwał przez akcjonariusza bezzasadnie niedopuszczonego do udziału w walnym zgromadzeniu*, „Palestra” 2007, nr 9–10, poz. 298, s. 301.

¹⁵ Tak: J. Frąckowiak [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. II, red. A. Kidyba, Warszawa 2018, art. 251, pkt 4. Podobnie na tle art. 251 k.s.h.: M. Chomiuk [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*,

red. Z. Jara, Warszawa 2025, art. 251, Nb 7. Zob. też: SO w Rzeszowie w wyroku z dnia 22 grudnia 2015 r., VI GC 403/14, Legalis nr 2121143; Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 8 kwietnia 2019 r., V AGa 2/19, LEX nr 2698114.

¹⁶ W ten sposób: A. Nowacki, *Spółka...*, art. 251 pkt 22 na tle art. 425 k.s.h. Zob. też: K. Bilewska [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. Z. Jara, Warszawa 2025, art. 425 pkt 6.

¹⁷ W ten sposób: A. Nowacki, *Spółka...*, art. 251 pkt 18 przyjmujący, że informacja pochodzić może z jakiego-

wy i Gospodarczy”, organ państwowy, jak sąd czy prokurator, działający w ramach swojego urzędu, wspólnik spółki lub członek jej organu. W orzecznictwie¹⁸ podkreśla się, że akcjonariusz jest powiadomiony o uchwale, gdy uzyskał wiadomość o uchwale od kogokolwiek, także np. od osoby trzeciej czy z mediów, i w jakikolwiek sposób (pisemnie, ustnie, za pomocą poczty elektronicznej). Niezależnie od tego, w jakim stopniu wiarygodne jest źródło, istotne pozostaje to, by uprawniony otrzymał wiadomość o uchwale w zakresie obejmującym jej minimalną treść.

Przyjęte przez Sąd Najwyższy stanowisko nakazujące łączyć początek biegu terminu do zaskarżenia uchwały – z art. 252 § 3 k.s.h. – z momentem, w którym zapoznanie się z uchwałą stało się możliwe, zamiast z chwilą otrzymania o niej wiadomości, pozostaje trudne do obrony w kontekście reguł wykładni systemowej. W przepisach normujących terminy do kwestionowania uchwał walnego zgromadzenia spółki akcyjnej ustawodawca wyraźnie różnicuje początek biegu terminu do zaskarżenia uchwał w spółce publicznej i prywatnej, posługując się terminami „dnia ogłoszenia uchwały” oraz „dnia powzięcia wiadomości o uchwale”. W spółce publicznej powództwo powinno być wniesione w terminie 30 dni **od dnia jej ogłoszenia** (art. 425 § 3 k.s.h.). Natomiast w prywatnej spółce akcyjnej, podobnie jak w spółce z o.o., prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem 6 miesięcy od dnia, w którym uprawniony **powziął wiadomość o uchwale** (art. 425 § 2 k.s.h.). Ustawodawca zdecydował się na posłużenie się odmienną konstrukcją językową, co świadczy o pełnej świadomości tego, jakie konsekwencje niesie ze sobą to zróżnicowanie terminologiczne. W przeciwnym razie dla wyznaczenia początku biegu terminu z art. 425 § 2 k.s.h. ustawodawca posłużyłby się formułą znaną z art. 425 § 3 k.s.h. albo po-

dobną, wskazującą na termin, w którym zapoznanie się z uchwałą stało się możliwe. Tak się jednak nie stało. Brak jest bowiem tożsamości znaczeniowej pomiędzy terminami „powzięcie wiadomości o uchwale” i „ogłoszenie informacji o jej podjęciu”. Pierwszy z nich zakłada pozytywną wiedzę o uchwale, podczas gdy drugi jedynie możliwość jej uzyskania. Skoro więc w art. 425 § 3 k.s.h. jako początek biegu terminu do zaskarżenia uchwały wskazany został dzień otrzymania wiadomości o uchwale, to nie jest nim dzień publikacji jej treści w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”¹⁹.

Zdaniem Sądu Najwyższego chwilę otrzymania wiadomości o uchwale podlegającej zaskarżeniu należy oceniać z uwzględnieniem momentu publikacji wpisu o uchwale w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym” jako stwarzającego możliwość zapoznania się z wpisem. Rozumowanie takie obarczone jest błędem, bowiem nakazuje dokonywać oceny początku biegu terminu do zaskarżenia uchwały przez pryzmat dnia ogłoszenia wpisu w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”. Tymczasem uzyskanie pozytywnej wiedzy o uchwale może nastąpić nie tylko po jej ogłoszeniu, ale także przed tym momentem²⁰. Wówczas dzień ten, mimo że następuje jeszcze przez wpisem i ogłoszeniem uchwały, jest dniem powzięcia wiadomości o uchwale, a więc wyznacza początek biegu terminu do zaskarżenia uchwały.

Przekonanie o tym, że moment publikacji wpisu jest miarodajny dla ustalania dnia możliwego do zapoznania się z treścią uchwały, może okazać się zawodne, nie wszystkie bowiem uchwały podlegają wpisowi do rejestru, a tym samym ogłoszeniu w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”²¹.

¹⁹ Tak również: J.P. Naworski, *Glosa...*, s. 917.

²⁰ Do kwestii tej odnosi się zresztą art. 15 ust. 3 KrRejSu, zgodnie z którym osoba trzecia może się powoływać na dokumenty i dane, w odniesieniu do których nie dopełniono jeszcze obowiązku ogłoszenia, jeżeli niezamieszczenie ogłoszenia nie pozbawia ich skutków prawnych.

²¹ Tak: R. Pabis [w:] *Kodeks spółek handlowych*, t. IIIB: *Spółka akcyjna. Komentarz*, red. A. Opalski, Warszawa 2016, art. 425, Nb 76.

kolwiek źródła, które dana osoba uzna za wiarygodne lub które jest obiektywnie wiarygodne.

¹⁸ Por. teza wyroku SA w Gdańsku z dnia 3 sierpnia 1992 r., AG Cr 136/92, „Posag” 1992, nr 4, poz. 64.

Wreszcie, trafnie wskazuje się²² na przypadki, w których upublicznienie uchwały wprowadzie następuje, jednak ma ono w istocie postać wzmianki o fakcie podjęcia uchwały, w oparciu o którą wspólnik może powziąć jedynie ograniczoną wiedzę dotyczącą treści uchwały. Z takim ograniczonym upublicznieniem uchwały w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym” nie należałoby wiązać początku biegu terminu do zaskarżenia uchwały powództwem o stwierdzenie nieważności.

Nie można zgodzić się też ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, że łączenie początku biegu terminu z art. 252 § 3 k.s.h. z momentem rzeczywistego zapoznania się uprawnionego z treścią uchwały prowadzi do jego subiektywizacji poprzez uzależnienie go całkowicie od woli uprawnionego. Stabilność stosunków korporacyjnych w zakresie terminów zawitych do zaskarżania uchwał na gruncie tego przepisu (a także art. 251 i art. 424 § 1 i 2 oraz art. 425 § 2 i 3 k.s.h.) gwarantują przecież dwa terminy. Charakterystyczne dla wyrażonego w art. 252 § 3 k.s.h. mechanizmu liczenia terminu na wniesienie powództwa o stwierdzenie nieważności jest połączenie w sobie dwóch terminów: 6 miesięcy liczonych *a tempore scientiae* i 3 lat mierzonych *a tempore facti*. Unormowanie to ma charakter wariantowy w tym znaczeniu, że skutek w postaci wygaśnięcia prawa do wniesienia powództwa związany jest z tym z wymienionych terminów, który *in casu* upłynie szybciej²³.

Pierwszy z terminów liczony jest *a tempore scientiae* od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, zaś drugi pozostaje mierzony *a tempore facti* od dnia podjęcia uchwały²⁴. Możli-

wość kwestionowania uchwał w każdym czasie jest wykluczona, skoro prawo wniesienia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wygasa nie później niż z upływem 3 lat od dnia jej powzięcia.

Przewidziane w Kodeksie spółek handlowych (w art. 251, art. 252 § 3, art. 424 § 1 i 2 oraz art. 425 § 2 i 3) dwa niezależne terminy ograniczające możliwość zaskarżenia uchwał powodują, że **prawo do wytoczenia powództwa przez osobę uprawnioną wygaśnie z upływem już jednego z tych terminów**²⁵. Niezależnie bowiem od tego, czy i kiedy legitymowany dowiedział się o uchwale, zawsze możliwość wniesienia powództwa będzie ograniczona terminem liczonym od dnia powzięcia owej uchwały.

Podkreślenia wymaga, że choć konkluzja Sądu Najwyższego ogranicza się jedynie do uprawnionego wierzyciela, wykonującego czynności zmierzające do zachowania egzekwowanego prawa, to wynikający z art. 252 § 3 k.s.h. termin zawity do wniesienia powództwa obowiązuje każdy podmiot wymieniony w art. 250 k.s.h., mający legitymację do skarżenia uchwały²⁶.

Podsumowanie

Wskazane argumenty przemawiają przeciwko wykładni art. 252 § 3 k.s.h. zaprezentowanej przez Sąd Najwyższy w głosowanym orzeczeniu. Wobec szerokiego katalogu źródeł mogących być dla uprawnionego dostatecznym źródłem wiedzy o uchwale, a także istnienia swoistego bezpiecznika w zakresie możliwości kwestionowania uchwały w 3-letnim terminie, liczonym *a tempore facti* (od dnia powzięcia uchwały), niezależnie od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, konstrukcja z art. 15 ust. 1 KrReJSu nie nadaje się do zastosowania. Rozciąganie skutków wynikających z tej regu-

²² R. Uliasz, *Nieważność uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej*, Warszawa 2018, s. 543 i n. Autor ten wskazuje, że z informacji zawartej w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym” wynika np., że w określonym dniu powzięto uchwałę o rozwiązaniu spółki i postawieniu jej w stan likwidacji, przy czym ogłoszenie nie zawiera nawet numeru powziętej uchwały.

²³ Por. też: Kordasiewicz [w:] *System Prawa Prywatnego*, t. 2: *Prawo cywilne – część ogólna*, red. Z. Radwański, A. Olejniczak, Warszawa 2019, s. 730 – uwagi na temat specyfiki terminów liczonych *a tempore*.

²⁴ Tak słusznie: J.P. Naworski, *Glosa...*, s. 917.

²⁵ Tak: R. Pabis [w:] *Kodeks spółek handlowych*, t. IIIB: *Spółka akcyjna. Komentarz*, red. A. Opalski, Warszawa 2016, art. 424, Nb 13.

²⁶ Tak: J.P. Naworski, *Glosa...*, s. 913.

lacji na określenie początku biegu terminu dla zaskarżenia uchwał zgromadzeń w spółkach kapitałowych nie jest adekwatne do przyjętego w Kodeksie spółek handlowych mechanizmu liczenia terminu na wniesienie powództwa o stwierdzenie nieważności oraz powództwa o uchylenie uchwały²⁷. Uznanie, że każde ogłoszenie w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym” dotyczące powzięcia określonej uchwały powinno skutkować rozpoczęciem biegu terminu do zaskarżenia uchwały, mogłoby stanowić przejaw nadmiernej „obiektywizacji” określenia początku biegu tego terminu²⁸. Chwila,

w której analizowany tu termin rozpoczynałby bieg, byłaby bowiem zupełnie oderwana od rzeczywistej wiedzy uprawnionego o treści skarżonej uchwały. Tymczasem moment uzyskania dostatecznej wiedzy o podjętej uchwale staje się kluczowym zagadnieniem z punktu widzenia możliwości wyznaczania początku biegu terminu na wniesienie powództwa o stwierdzenie nieważności (powództwa o uchylenie uchwały).

²⁷ Tak: P. Popardowski [w:] *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, red. K. Osajda, Warszawa 2025, art. 15, Nb 10.

²⁸ Tak: R. Uliasz, *Nieważność uchwały...*, s. 543 i n., który wskazuje że odpowiedź na pytanie, czy należy

utożsamiać dzień otrzymania wiadomości o uchwale (zaś na gruncie przepisów o niepublicznej spółce akcyjnej – dzień powzięcia przez uprawnionego wiadomości o uchwale) z chwilą upublicznienia stosownego ogłoszenia w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”, zależy więc od treści konkretnego ogłoszenia.

Abstract

The beginning of the period for filing a lawsuit by an entitled person for determining the invalidity of a resolution of the shareholders' meeting – commentary on the judgment of the Supreme Court of 28 May 2015, III CSK 283/14

Keywords: capital company; action for declaring invalidity of a resolution of the shareholders' meeting; the beginning of the period for filing an action for declaring the resolution invalid

The issue to which the commented judgment refers concerns the issue of determining the initial deadline for the creditor to file a lawsuit – based on art. 910(2) of the Code of Civil Procedure – for determining the invalidity of a resolution (art. 252 § 3 of the Commercial Companies Code). In this matter, the Supreme Court assumed that when determining this moment, the regulation contained in art. 15 sec. 1 of the Act of 20 August 1997 on the National Court Register should be taken into account, from which it follows that from the date of announcement of the entry, no one can plead ignorance of it. This position cannot be disagreed with, taking into account arguments of a grammatical, systemic and functional nature. Contrary to the Supreme Court's claim – the six-month deadline for filing a lawsuit indicated in art. 252 § 3 of the Commercial Companies Code – runs from the date of receipt of information about the resolution, and not from the moment when it became possible.

Bibliografia**Literatura**

Bilewska K., *Zaskarżenie uchwał przez akcjonariusza bezzasadnie niedopuszczonego do udziału w walnym zgromadzeniu*, „Palestra” 2007, nr 9–10, poz. 298.

Kodeks spółek handlowych. Komentarz, red. Z. Jara, Warszawa 2025.

Kodeks spółek handlowych. Komentarz, t. II, red. A. Kidyba, Warszawa 2018.

Kodeks spółek handlowych. Spółka akcyjna. Komentarz, t. IIIB, red. A. Opalski, Warszawa 2016.

Kodeks spółek handlowych. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, t. 2B, red. A. Opalski, Warszawa 2018.

Naworski J.P., *Glosa do wyroku SN z dnia 28 maja 2015 r., III CSK283/14*, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 2016, nr 7–8.

Nowacki A., *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*, t. II: *Komentarz*, Warszawa 2021.

System prawa cywilnego. Prawo cywilne – część ogólna, t. II, red. Z. Radwański, Warszawa 2008.

System Prawa Prywatnego, t. 2: *Prawo cywilne – część ogólna*, red. Z. Radwański, A. Olejniczak, Warszawa 2019.

Uliasz R., *Nieważność uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej*, Warszawa 2018.

Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz, red. K. Osajda, Warszawa 2025.

Akty prawne

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2024, poz. 1568).

Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz.U. 2024, poz. 979).

Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. 2024, poz. 18).

Orzecznictwo

Wyrok SA w Gdańsku z dnia 3 sierpnia 1992 r., AG Cr 136/92, „Posag” 1992, nr 4, poz. 64.

Wyrok SA w Warszawie z dnia 26 kwietnia 1996 r., I Acr 291/96, „Prawo Gospodarcze” 1997, nr 3, s. 39.

Wyrok SA w Szczecinie z dnia 29 listopada 2012 r., I ACa 374/12, LEX nr 1246843.

Wyrok SA w Białymstoku z dnia 5 września 2013 r., I ACa 362/13, LEX nr 1372246.

Wyrok SN z dnia 19 grudnia 2013 r., II CSK 151/13, LEX nr 1433602.

Wyrok SO w Rzeszowie z dnia 22 grudnia 2015 r., VI GC 403/14, Legalis nr 2121143.

Wyrok SN z dnia 28 maja 2015 r., III CSK 283/14, OSNC-ZD 2016, nr 4.

Wyrok SA w Gdańsku z dnia 8 kwietnia 2019 r., V AGa 2/19, LEX nr 2698114.